Date noi asupra răspîndirii nycteribiidelor *(Diptera, Pupipara)* în România

de

Anca Burghele-Bălăcescu

595.774:599.42:551.442

Nota de faţă completează harta răspîndirii nicteribiidelor în România cu 25 de puncte noi de colectare şi semnalează prezenţa unei noi specii pentru fauna ţării : *Nycteribia kolenatii* Theodor. Un singur exemplar mascul din această specie a fost colectat din Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii, reprezentînd limita estică a arealului.

Într-o notă anterioară am menţionat 9 specii de nicteribiide colectate numai din peşteri din ţara noastră şi am arătat posibilitatea existenţei încă a două specii, *Penicillidia monoceros* Speiser şi *Nycteribia kolenatii* Theodor. Nota de faţă completează harta răspîndirii nicteribiidelor în România cu 25 de puncte de colectare noi şi semnalează prezenţa unei noi specii pentru fauna ţării : *N. kolenatii*. Pentru fiecare specie am întocmit un tabel din care să reiasă numărul total al indivizilor colectaţi, proporţia între sexe, precum şi paraziţii asociaţi din aceeaşi familie.

Materialul studiat este prezentat pe regiuni.

Reg. Banat

1 280* Peştera Sînesii, 14. III. 1963. De pe guano : *Penicillidia conspicua, P. dufouri.*

1 281 Peştera lui Duţu, 15. III. 1963. De pe *Myotis myotis* : *Nycteribia vexata.* De pe *Rhinolophus ferrumequinum* : *N. biarticulata.*

---

* Reprezintă numărul din colecţia Institutului de speologie „E. Racoviţă".

1 356 Peştera de la Românești, 22. V. 1963 (leg. A. şi Ş t. N e g r e a). De pe *Miniopterus schreibersii* : *N. schmidli*, *P. dufouri*.

859 Peştera Gaura Pîrşului de la Capu-Baciului, 13. XI. 1961 (leg. A. şi Ş t . N e g r e a). De pe *R. ferrumequinum* : *N. biarticulata*.

754 Peştera Bohui, 28. IX. 1961 (leg. A. şi Ş t. N e g r e a). De pe *M. oxygnathus* : *N. latreillii*, *P. dufouri*.

1 402 Peştera Comarnic, 24. VII. 1963. De pe *M. myotis* : *N. latreillii*, *P. dufouri*.

1 409 Peştera Liliecilor — Carașova, 25. VII. 1963. De pe *M. myotis* : *N. latreillii*, *P. dufouri*, *N. schmidli*. De pe *M. capaccinii* : *N. pedicularia*, *P. dufouri*. De pe *M. schreibersii* : *N. schmidli*, *P. conspicua*, *P. dufouri*.

1 536 Peştera Liliecilor — Carașova, 31. VIII. 1964 (leg. A. şi Ş t. N e g r e a). De pe guano : *N. schmidli*.

1 454 Peştera cu apă din Cheile Gîrliştei, 9. X. 1963. De pe *R. ferrumequinum* : *N. biarticulata*.

1 094 Peştera Gaura cu Muscă, 10. VI. 1962 (leg. A. şi Ş t. N e g r e a). De pe *M. schreibersii*, *M. myotis* şi *R. ferrumequinum* : *P. dufouri*, *N. schmidli* şi *N. biarticulata*.

1 101 Peştera Gaura cu Muscă, 14. VI. 1962 (leg. A. şi Ş t. N e g r e a). De pe perete : *P. dufouri*.

1 088 Peştera din valea Ceuca, 9. VI. 1962 (leg. A. şi Ş t. N e g r e a). De pe *R. blasii* : *N. biarticulata*.

1 067 Peştera Ieskinia, 7. VI. 1962 (leg. A. şi Ş t. N e g r e a). De pe *R. hipposideros* : *N. biarticulata*.

Reg. Oltenia

837 Peştera Topolnița, 20. IX. 1961. De pe *M. oxygnathus* : *P. dufouri*. De pe *R. ferrumequinum* : *N. biarticulata*.

1 255 Peştera Topolnița, galeria Murgoci, 16. X. 1962. De pe *M. myotis* : *N. vexata*, *P. dufouri*.

1 256 Peştera Topolnița, sectorul Sohodol, 11. XI. 1962 (leg. V. D e c u). De pe *M. schreibersii* : *N. schmidli*.

1 490 Peştera Topolnița, 23. IX. 1963. De pe *R. hipposideros* : *N. biarticulata*.

1 522 Peştera Topolnița, sectorul Peştera Femeii, 26. X. 1964. De pe guano : *P. conspicua*.

1 260 Peştera Mare de la Balta, 29. XI. 1962. De pe *R. ferrumequinum* : *N. biarticulata*.

1 264 Peştera Gramei, 12. X. 1962. De pe *R. ferrumequinum* : *N. biarticulata*.

1 263 Peştera din Dealul Curecea, 19. X. 1962. De pe *R. ferrumequinum* : *N. biarticulata*.

1 037 Peştera de la Izverna, 14. VI. 1962. De pe *M. myotis* : *N. vexata*, *N. latreillii*, *P. doufori*.

1 324 *bis* Peştera de la Izverna, 9. VII. 1963. De pe *M. myotis* : *N. vexata*, *N. latreillii*, *N. pedicularia*, *P. dufouri*.

840 Peştera Bulba, 21. X. 1961. De pe *R. ferrumequinum* : *N. biarticulata*.

1 620 Peştera Bulba, 8. V. 1965. De pe *M. schreibersii* : *N. schmidli*, *P. dufouri*.

1 670 Peştera Bulba, 10. IX. 1965 De pe guano : *N. schmidli*. Peştera de la Podul Natural, 5. XI. 1965 (leg. I. Căpuşe). De pe *M. myotis: P. dufouri*.

1 257 Peştera Cloşani, 28. XI. 1962. De pe *R. ferrumequinum* : *N. biarticulata*.

1 281 *bis* Peştera Cloşani, 26. III. 1963. De pe *R. blasii* : *N. biarticulata*.

1 622 Peştera Cloşani, 10. V. 1965. De pe *R. blasii* : *N. biarticulata*.

1 491 Peştera Vacilor din Steiul Orzeştilor, oct. 1963. De pe *R. blasii* : *N. biarticulata*.

1 624 Peştera Vacilor din Steiul Orzeştilor, 11. VI. 1965. De pe *R. blasii* : *N. biarticulata*.

1 475 Peştera Lazului, 26. IX. 1963. De pe *M. schreibersii* : *N. schmidli*, *P. conspicua*. De pe *R. ferrumequinum* : *N. biarticulata*.

1 318 Peştera Fuşteica, 7. VII. 1963. De pe *M. myotis* : *N. latreillii*, *N. vexata*, *P. dufouri*. De pe *M. capaccinii* : *N. pedicularia*. De pe *M. schreibersii* : *N. schmidli*, *N. pedicularia*, *P. dufouri*. Peştera Fuşteica, 4. IX. 1965 (leg. E. Şerban şi D. Dancău). De pe *M. schreibersii* : *N. schmidli*, *N. pedicularia*. De pe *M. capaccinii: N. pedicularia*, *N. vexata*. De pe *M. myotis* : *N. pedicularia*, *N. latreillii*, *P. dufouri*, *Basilia nana*, *Basilia nattereri*.

1 664 Peştera Fuşteica, 10. IX. 1965 (leg. Şt. Avram). De pe guano : *N. schmidei*, *N. latreillii*, *P. dufouri*.

1 672 Peştera cu războaie, 7. IX. 1965. De pe *R. blasii* : *N. biarticulata*.

1 468 Peştera de la Pătrunsa, 24. X. 1963. De pe *R. ferrumequinum* : *N. biarticulata*.

1 492 Peştera de la Apa Spînzurată, 24. X. 1963. De pe *M. schreibersii* : *N. schmidli*.

Reg. Hunedoara

1 311 Peştera Cioclovina cu Apă, 1. VII. 1963 (leg. M. Georgescu). De pe *M. schreibersii* : *P. conspicua*.

1 494 Peştera Şura Mare, 7. III. 1964 (leg. M. Dumitrescu). De pe *M. schreibersii* : *N. schmidli*.

1 493 Peştera „Gaura lui Cocolbea", 6. III. 1964 (leg. M. Dumitrescu). De pe *M. myotis* : *N. vexata*.

Reg. Argeş

1 472 Peştera Liliecilor de la M. Bistriţa, 3. X. 1963. De pe guano : *N. vexata*, *N. latreillii*, *N. schmidli*.

Reg. Maramureş

707 Peştera Măgura — Sighiştel, 18. VII. 1961 (leg. A. Hollinger). De pe perete : *P. dufouri*.

Reg. Cluj

Peştera de la Izvorul Tăuşoarelor. De pe *M. myotis* : *P. dufouri*, *N. latreillii*, *N. vexata* (leg. I. Viehmann).

Reg. Dobrogea

730 Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii, 30. VIII. 1961 (leg. M. Dumitrescu). De pe podea : *P. dufouri*.

822, 823, 824. Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii, 23. X. 1961 (leg. M. Dumitrescu, T. Orghidan şi M. Georgescu). De pe podea : *P. dufouri*, *N. kolenatii*.

1 304 Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii, 17. IV. 1963. De pe *M. schreibersii* : *N. schmidli*, *P. conspicua*, *P. dufouri*, *N. vexata*.

1 675 Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii, 17. IX. 1965 (leg. M. Georgescu). De pe *M. oxygnathus* : *N. vexata*.

1 685 Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii, 20. IX. 1965 (leg. M. Dumitrescu). De pe podea : *P. conspicua*, *P. dufouri*.

480 Peştera de la Limanu, 28. II. 1961 (leg. M. Dumitrescu şi T. Orghidan). De pe *R. méhelyi* : *N. biarticulata*.

1 517 Peştera de la Limanu, 10. X. 1964. De pe perete : *P. conspicua*.

Nycteribia pedicularia Latreille 1805

Gazda principală a acestei specii este *Myotis capaccinii*, de pe care s-a colectat în peşterile din ţara noastră numărul cel mai mare de exemplare. În prima notă asupra nicteribiidelor din România am menţionat 29 de exemplare aparţinînd acestei specii, colectate de pe *Myotis myotis* din peştera Fuşteica. Arătăm cu această ocazie că s-a făcut o greşeală la etichetarea acestui material care provine tot de pe *M. capaccinii*. Limita nordică de răspîndire a acestei specii este reprezentată de nordul Iugoslaviei şi în România de nordul Olteniei şi al Banatului.

Gazda	Nr. total de exemplare	Nr. ♂♂	Nr. ♀♀	Paraziţi asociaţi
Myotis capaccinii	10	6	4	*N. vexata* *P. dufouri*
Miniopterus schreibersii	7	4	3	*P. dufouri* *N. schmidli*
Myotis myotis	7	3	4	*N. latreillii* *N. vexata* *P. dufouri*

Nycteribia latreillii Leach 1817

Toate exemplarele examinate provin de pe *Myotis myotis* cele mai multe fiind colectate de pe indivizii din coloniile de la Peştera Liliecilor — Caraşova, Peştera de la Izvorul Tăuşoarelor, peştera de la Izverna, peştera

Fusteica şi Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii. Puparii de *N. latreillii* au fost puse în evidenţă în Peştera Liliecilor — Caraşova (25. VII. 1963), în Peştera Sînesii (14. III. 1963) şi în Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii (17. VI. 1963). În peştera Sînesii, la data cercetării nu am găsit nici o colonie de lilieci, ci numai exemplare izolate de *R. ferrumequinum*. În cîteva locuri pe tavan am găsit însă aglomerări mari de puparii de *N. latreillii*, *N. schmidli*, *P. dufouri* şi *P. conspicua*, ceea ce ne arată că vara, această peşteră este locuită de miotişi şi miniopteri.

Nycteribia schmidli Schiner 1853

Materialul din colecţia Institutului provine aproape în întregime de pe *Miniopterus schreibersii*, specie din care niciodată nu am găsit exemplare neparazitate. Un mare număr de puparii au fost adunate din Peştera Liliecilor — Caraşova (25. VII. 1963), din peştera Sînesii (14. III. 1963), din Peştera Liliecilor — Caraşova (25. VII. 1963), din peştera Sînesii (14 III. 1963), din Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii (17. VI. 1963) şi din Peştera de la Limanu (5. V. 1963).

Gazda	Nr. total de exemplare	Nr. ♂♂	Nr. ♀♀	Paraziţi asociaţi
Miniopterus schreibersü	154	75	79	*P. conspicua* *P. dufouri* *N. pedicularia* *N. vexata*
Myotis myotis	3		3	*P. dufouri* *N. latreillii*

Nycteribia vexata Westwood 1835

Gazda principală a acestei specii este *Myotis myotis*. Mult mai rar a fost colectată de pe alte specii de *Myotis* şi *Miniopterus schreibersii*. În Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii am identificat şi 2 puparii, care corespund întocmai descrierii făcute de K. H û r k a. Este pentru prima oară că se pun în evidenţă pupariile acestei specii, în peşterile ţării noastre.

Gazda	Nr. total de exemplare	Nr. ♂♂	Nr. ♀♀	Paraziţi asociaţi
Myotis myotis	154	57	97	*P. dufouri* *N. latreillii* *N. pedicularia*
Myotis capaccinü	1	1		*N. pedicularia*
Myotis oxygnathus	1	1		
Miniopterus schreibersii	2	2		*P. dufouri* *N. schmidli*

Nycteribia biarticulata Herm. 1804

Această specie parazitează pe diferite specii de *Rhinolophus*. Numărul cel mai mare de exemplare a fost colectat de pe *R. ferrumequinum* şi *R. blasii*. Pe exemplarele de rinolofi cercetate din peşterile ţării noastre n-am mai colectat niciodată alte specii de nicteribii.

Pupariile de *N. biarticulata* din colecţie provin din următoarele peşteri : Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii (17. VII. 1963), Peştera de la Limanu (5. V. 1963) şi Peştera cu războaie (7. IX. 1965). În primele două se adăpostesc colonii de *Rhynolophus méhelyi*, iar în ultima de *R.blasii*.

Gazda	Nr. total de exemplare	Nr. ♂♂	Nr. ♀♀	Paraziţi asociaţi
Rhinolophus ferrumequinum	37	22	15	
Rhinolophus blasii	22	12	10	
Rhinolophus méhelyi	1	2	2	
Rhinolophus hipposideros	3	1	2	

Nycteribia kolenatii Theodor 1954

Un exemplar mascul a fost colectat în Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii, pe podea, în sala defileului, la 23.X.1961 (leg. M. Dumitrescu).

Gazda preferată a acestei specii este *Myotis daubentoni*, iar parazitul asociat *Penicillidia monoceros*. Alte gazde : *Myotis mystacinus*, *M. nattereri*, *M. bechsteini*, *M. dasycneme*, *M. myotis*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Eptesicus serotinus*, *Plecotus auritus* şi *Rhinolophus hipposideros*.

Specia este cunoscută din : Irlanda, Anglia, Danemarca, Norvegia, Suedia, Finlanda, R. S. S. Estonă, Franţa, Olanda, R. D. Germană. şi R. F. Germană, Polonia, Elveţia, Italia, Austria, Cehoslovacia (fig. 1), România (Dobrogea) reprezintă limita estică a arealului.

Nouă pentru fauna României.

Penicillidia conspicua Speiser 1901

Ca şi *N. schmidli*, *Penicillidia conspicua* parazitează pe *Miniopterus schreibersii*. Pupariile acestei specii au fost găsite în peştera Sînesii (14. III. 1963), în Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii (26. VII. 1962) şi în Peştera de la Limanu (10. X. 1964).

În Peştera Liliecilor — Caraşova, am colectat miniopterii într-un sac de pînză, pe peretele căruia s-a împupat la 25. VII. 1963 o larvă de *Penicillidia conspicua*. Adultul a apărut la 30. VIII. Durata stadiului nimfal a fost deci de 36 de zile.

Gazda	Nr. total de exemplare	Nr. ♂♂	Nr. ♀♀	Paraziţi asociaţi
Miniopterus schreibersii	7	5	2	*N. schmidli* *P. dufouri*

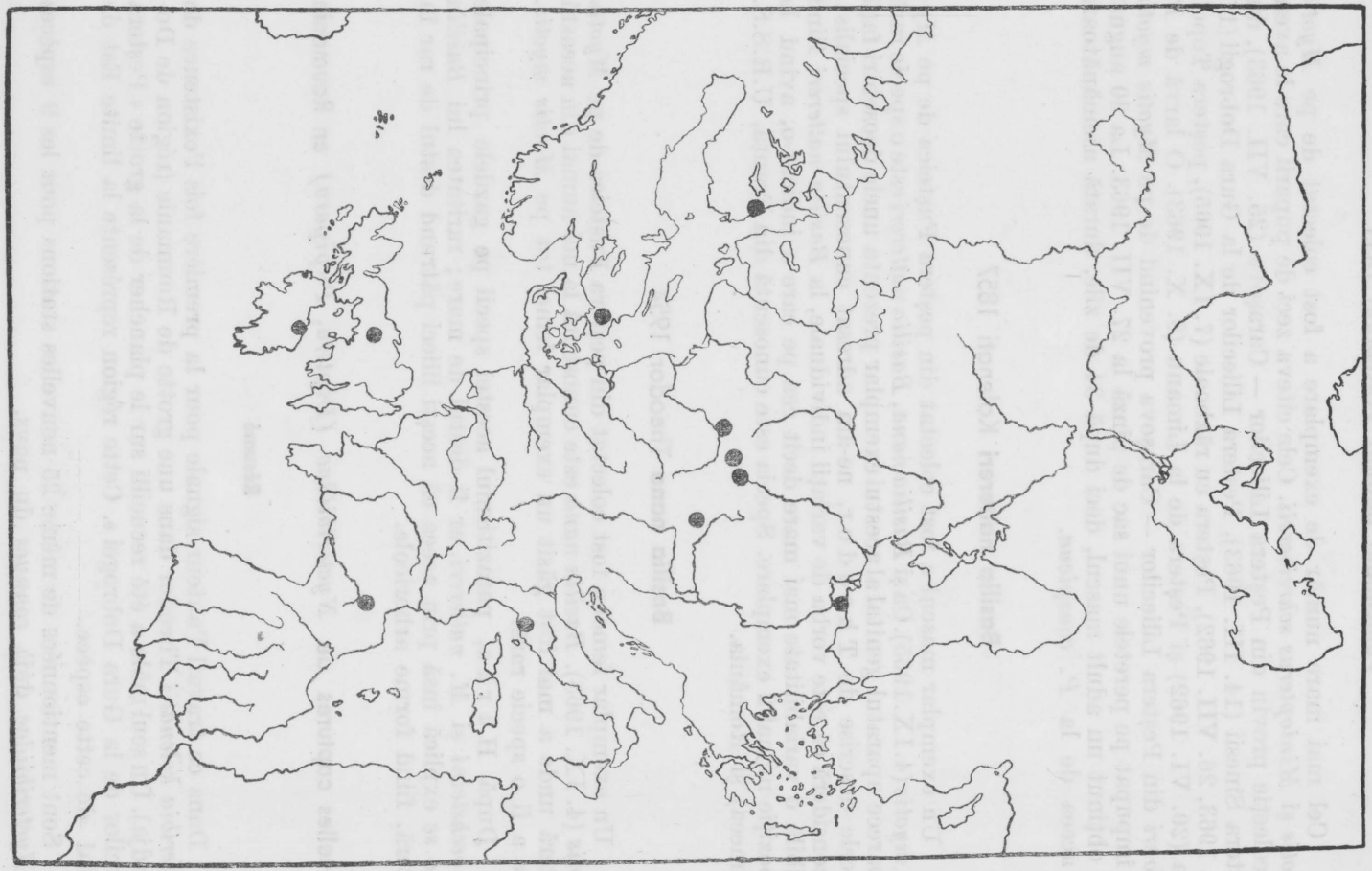

Fig. 1. — Răspîndirea speciei *Nycteribia kolenatii* în Europa (după K. H ů r k a, completată de noi).

Penicillidia dufouri Westwood 1835

Cel mai mare număr de exemplare a fost colectat de pe *Myotis myotis* şi *Miniopterus schreibersii*. Cele cîteva zeci de puparii care le avem în colecţie provin din Peştera Liliecilor — Caraşova (25. VII. 1963), din peştera Sînesii (14. III. 1963), Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogii (17. VI. 1963, 26. VII. 1962), Peştera cu războaie (7. IX. 1965), peştera Topolniţa (20. VI. 1962) şi Peştera de la Limanu (8. X. 1963). O larvă de *P. dufouri* din Peştera Liliecilor — Caraşova provenind de pe *Myotis myotis* s-a împupat pe peretele unui sac de pînză la 27. VII. 1963. La 30 august am obţinut un adult mascul, deci după 34 de zile, durată asemănătoare cu aceea de la *P. conspicua*.

Basilia nattereri Kolenati 1857

Un exemplar mascul a fost colectat din peştera Fuşteica de pe *Myotis myotis* (4. IX. 1965). Ca şi *Basilia nana*, *Basilia nattereri* este o specie rară Deoarece aparatul genital al acestui exemplar prezenta unele deosebiri faţă de cele descrise de T h e o d o r, ne-am adresat cunoscutului specialist. El consideră că este vorba de variaţii individuale, la *Basilia nattereri* fiind posibilă o variabilitate mai mare decît cea pe care a indicat-o, avînd la dispoziţie numai 2 exemplare. Specia este cunoscută din Franţa, U.R.S.S. (Crimeea) şi România.

Basilia nana Theodor 1954

Un exemplar femel a fost colectat din peştera Fuşteica de pe *Myotis myotis* (4. IX. 1965). *Basilia nana* este cunoscută la noi numai din această peşteră unde a mai fost găsit un exemplar femel tot pe *Myotis myotis*. Pare a fi o specie rară.

După H ů r k a, parazitismul acestei specii pe gazdele principale *M. bechsteini* şi *M. nattereri*, ar fi destul de mare; raritatea lui *Basilia nana se* explică însă prin aceea că aceşti lilieci pătrund destul de rar în peşteră, fiind forme arboricole.

Nouvelles captures de *Nycteribiidae (Diptera, Pupipara)* en Roumanie

Résumé

Dans ce travail l'auteur signale pour la première fois l'existence de *Nycteribia kolenatii* Theodor dans une grotte de Roumanie (région de Dobroudja). Un seul mâle a été recueilli sur le plancher de la grotte « Peştera Liliecilor de la Gura Dobrogei ». Cette région représente la limite Est de l'aréal de cette espèce.

Sont mentionnées de même 25 nouvelles stations pour les 9 espèces de *Nycteribiidae* déjà *connues* du pays.

Explication des figures

Fig. 1. — Répartition géographique de *Nycteribia kolenatii* Theodor d'après K. Hůrka (complétée par nous).

Bibliografie

1962 Decu Burghele A., *Contribuţii la cunoaşterea Nycteribiidelor (Diptera, Pupipara) din fauna R. P. Române*, St. şi cerc. Biol. Anim., **XIV**, *2*, 225—239.
1962—1963 Dumitrescu M., Tanasachi J. şi Orghidan Tr., *Răspîndirea Chiropterelor din R. P. Română*, Lucr. Inst. speol. „Emil Racoviţă", **I—II**, 509—575.
1964 Hůrka K., *Distribution, bionomy and ecology of the European Bat flies with special regard to the Czechoslovak fauna (Dipt., Nycteribiidae)*, Acta Univ. Carolinae Biologica, *3*, 167—234.
1954 Theodor O., *Nycteribiidae* in E. Lindner, *Die Fliegen der palaearkitischen Region*, 66 a, Stuttgart.

Institutul de speologie „Emil Racoviţă" Bucureşti

Primit în redacţie la 18 februarie 1966